



Румен Гълъбинов, Икономист

- Националната статистика отчете рязко увеличение на безработните от въвеждането на извънредното положение в страната досега.
- Редица икономически субекти изпитват сериозни затруднения, като най-засегнати са малките и средни предприятия, някои от които са застрашени от фалити.
- В България за разлика от други страни не се предложиха достатъчно директни и безвъзмездни плащания към хората.

- Има повече кредити и за тези кредити за физически лица могат да кандидатстват хора, които са загубили работа и доходи.
- Кредитите са безлихвени и с гратисен период, но ако кредитополучателят има проблем с плащането по вноските или въобще спре да плаща, тогава кредитът става изискуем и дори с наказателна лихва.
- В крайна сметка всеки кредит е необходимо да е редовен и да се връща в определения срок, за да продължи да е безлихвен.

- Представиха се и още варианти за подкрепа към граждани и бизнес, но отново те са свързани с допълнително кредитиране при преференциални условия, като дори част от микрокредитите са алтернатива на мярката 60/40, предложена отпреди, като дебатът за ефикасността и обхвата на мерките вече е закъснял.
- В същото време мерките законодателно са регламентирани по начин, който съществено затруднява непосредствените цели, които си поставят - запазване на заетостта и способността на фирмите да продължат да съществуват.
- За съжаление от началото на кризата до момента към гражданите и бизнеса не е достигнал достатъчно финансов ресурс.

- Влошената икономическа обстановка и повишеното ниво на безработица в страната ще натовари допълнително социалните ни системи.
- Негативните ефекти от кризата ще наложат актуализация в бюджета, предвид извънредните разходи, ще намалеят осигурителните вноски в социалните ни системи и данъчните приходи от преки и косвени данъци.
- От вдигане на забраната за сезонните работници в редица страни от ЕС ще се възползват една част от безработните лица и ще заминат отново на работа в чужбина.

- БВП на страната може да намалее значително на годишна база.
- Първоначалният икономически срив ще се засили чрез спада на чуждите инвестиции, свития износ и намалението на паричните преводи на българите работещи в чужбина.
- Ефектът е на доминото - населението по-малко купува, фирмите намаляват производството, бизнесът е с по-малко поръчки, по-малки са потреблението и консумацията. Много от малките и средни компании може да фалират.

- Необходимо е да бъде увеличена безвъзмездната помощ на домакинства и фирми, за да могат да оцелеят. Тъй като износът е намален, то необходимо е да бъде компенсирано от повишено вътрешно потребление.
- На безработните в България трябва да се предоставят големи компенсации, тъй като това са автоматични стабилизатори на потреблението в икономиката.
- И трябва много бързо да се погрижим за реалната икономика на България за производство на крайни продукти, за внедряване на иновации и привличане на повече преки инвестиции.

- Новият външен дълг от 5 млрд. лв. ще увеличи общата публична задлъжнялост на страната до над 30 млрд. лв.
- Съотношението Държавен дълг/БВП на България вероятно ще достигне 25% в края на 2020г.
- Фискалният ни резерв се оценява на около 10 млрд. лв. към м. юли 2020г.
- Към м. юли 2020г. превишението на приходите над разходите на актуализираната през м. март т.г. Консолидирана фискална програма (КФП) е 1,7 млрд. лв.
- Със същата актуализация се предвижда дефицитът на КФП за годината да е 3,5 млрд. лв.
- Плащания по стари дългове предстоят през 2021г. за 800 млн. лева, а от 2022г. започват да излизат средно по 3 млрд.лв. годишно.

Бюджет 2021г.

Той предвижда всички пенсии, отпуснати до 31 декември 2020-а да се осъвременят от 1 юли догодина с 5%.

През първите три месеца на 2021 година ще продължи изплащането на добавка от 50 лева към всички пенсии.

Проектобюджетът на ДОО предвижда от 1 януари догодина минималната пенсия да стане 300 вместо сегашните 250 лева, а максималната да достигне 1440 при 1200 лева сега.

Увеличава се минималният дневен размер на обезщетението за безработица на 12 лева, както и минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се - от 610 на 650 лв.

Запазва се максималният осигурителен доход за всички осигурени над 3 000 лева, както и минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители остава 420 лева.

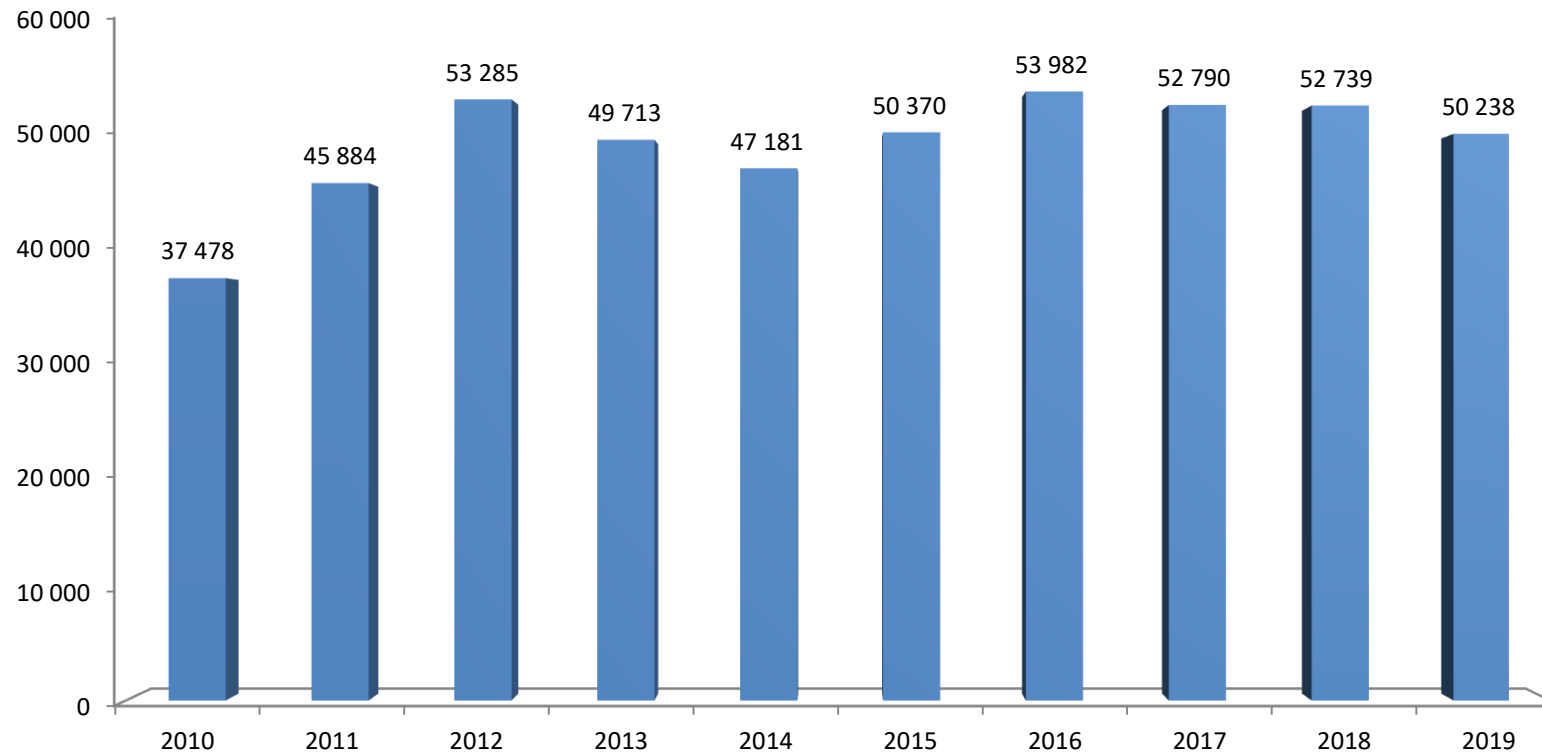
Предвижда се средната пенсия догодина да достигне малко под 489 лева при очаквани 412 лв. за 2020 година.

Планираните разходи за пенсии за 2021 г. са малко над 12,34 милиарда лева, което е малко над 10% от прогнозния брутен вътрешен продукт.

Сумата е с 1,7 милиарда лева повече в сравнение с тази година.

- Определено е 30%-но увеличение на заплатите на държавната администрация.
- Предвидени са още един милиард лева за финансиране на схемата 60/40.
- Планира се увеличение на минималната пенсия на 300лв.
- С бюджет 2021г. би могло да се намали ДДС-то на храните и лекарствата, в Европейския съюз прилагането на диференциран ДДС е широка практика.
- Вдигането на прага за регистрация по ДДС е също ефективна антикризисна мярка, например от 50 хил. На 100 хил. лв. За тези под този праг да има патентен данък, който да остава в общините.
- Въвеждане на ускорена амортизация наполовина на сегашните периоди за материални и нематериални активи. Това е компенсационна мярка за генериране на повече кеш в предприемачите.
- Въвеждане на необлагаем минимум, който да съответства на установената минимална работна заплата за страната. Доходите, които превишават установената МРЗ, да бъдат облагани с досегашната ставка от 10%, като данъчната основа се образува от разликата между получаваната работна заплата и установената минимална работна заплата. По този начин се формира двустепенна система на данъчно облагане.

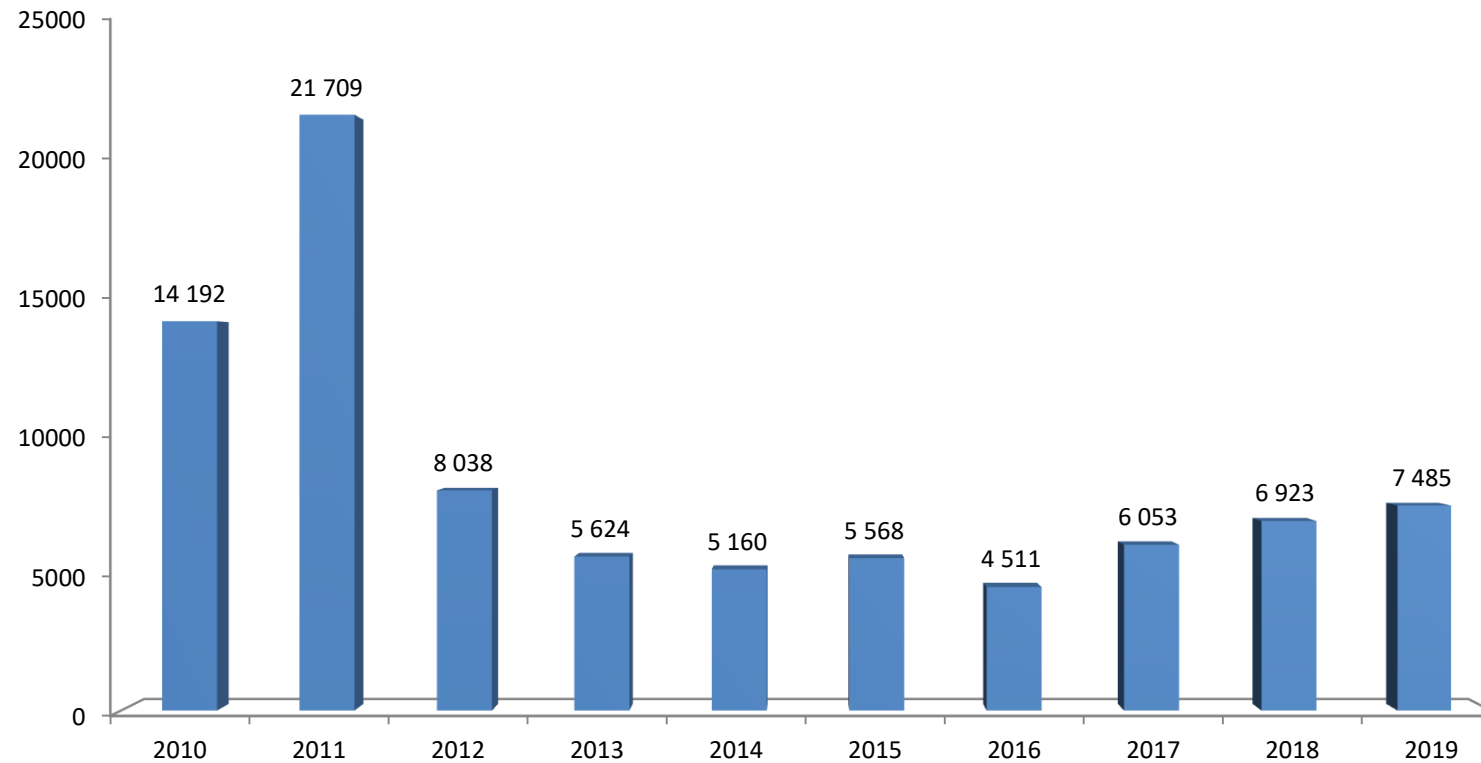
Новорегистрирани Компании



- През 2016 бе отбелязан най-големият брой новорегистрирани компании (53 982).
- До 31.8.2020, броят на новорегистрираните компании е 25 739.
- За първи път от 5 години, броят на новорегистрираните компании може да не достигне 50 000 през 2020.

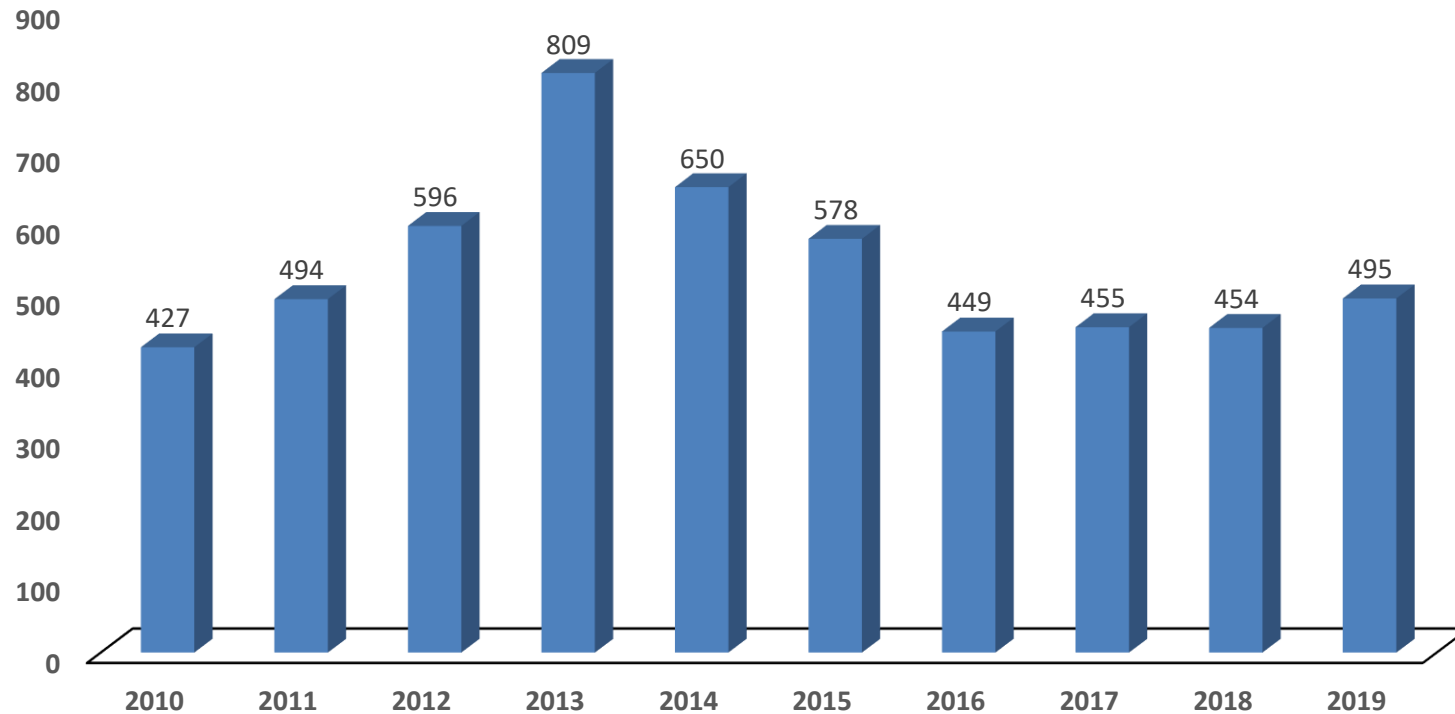
Source: Bulgarian Trade Registry

Развитие на броя неактивни компании



- През периода 2011 – 2016 се наблюдава тенденция за спад на неактивните компании, докато след 2017 има осезаем ръст в броя на компанията, които са станали неактивни.

Несъстоятелност



- В периода 2014-2016, броят на компаниите обявени в несъстоятелност намалва значително.
- В периода 2016-2018, броят на компаниите обявени в несъстоятелност стои стабилно около 450.
- През 2019, броят на компаниите с обявена несъстоятелност достига почти 500

България не може да си позволи лукса да избира какво да финансира приоритетно в бюджета за догодина – социални политики или подпомагане на реалната икономика.

Ако искаме да избегнем риска от трайни последици от пандемията, не можем да избираме.

Много е важно да не се спира с подкрепата за фирмите и домакинствата, за да избегнем катастрофално свиване на икономиката.

Световната икономика е започнала своето изкачване от дъното, но пътят ще бъде неравен и несигурен.

Макар прогнозата да е по-малко песимистична, наблюдаваме безпрецедентен отрицателен растеж.

Според прогнозите на МВФ ще има частично възстановяване догодина.

Бюджетът за 2021 г. трябва да бъде ориентиран изключително към икономическото възстановяване и опазване от трайните негативи, предизвикани от разпространението на коронавируса.

Проблемът е, че това няма да е достатъчно да ни върне в предкризисните нива от 2019 г. и в този смисъл трябва да сме наясно, че ни очаква влошаване на стандарта на живот на почти всички държави .

Кристалина Георгиева, управляващ директор на Международния валутен фонд